

Kernwijzer Ruimtelijke beleving in de kern

VLAIO

Vlaanderen
is ondernemen

Index

Is deze kernwijzer iets voor mij?	3
1. Inleiding	4
1.1. Hoe werkt de kernwijzer?	4
1.2. Vragen	4
1.3. Acties	5
2. Van uitdaging naar actie	6
3. Actiefiches	10
4. Colofon	42

Is deze kernwijzer iets voor mij?

De kernwijzers zijn een initiatief van VLAIO om steden en gemeente te ondersteunen in hun kernversterking. Gespreid over zes kernwijzers behandelen ze verschillende onderwerpen die bijdragen aan een sterkere handelskern. Alle bundels geven je praktische info, tips en sjablonen die je meteen zelf kan toepassen in de praktijk, elk opgesteld door experts in het vakgebied.

Is deze kernwijzer iets voor jouw lokaal bestuur? Wanneer het antwoord op één van volgende vragen 'ja' is, dan vind je deze bundel vast waardevol.

Wil je ...

- van een steenweg een aangename handelskern maken?
- aantrekkingspolen creëren in het centrum voor verschillende doelgroepen?
- de botsing tussen evenementen en vergroenen omzetten naar een belevingsplein?
- het centrumplein dat ingericht is als grote parking transformeren naar een groen belevingsplein?
- de beeldkwaliteit van de gevels in de kern verhogen?
- de winkelbeleving verhogen door de heraanleg van je winkelstraat?
- de kern zichtbaar maken en het kerngevoel verhogen?

1. Inleiding

1.1. Hoe werkt de kernwijzer?

Ruimtelijke kwaliteit staat onlosmakelijk in verband met een bedrijvige kern. De aantrekkelijkheid van publieke ruimte bepaalt in zekere mate of een ondernemer een zaak wil starten in de gemeente. Daarnaast bepaalt het ook de levenskwaliteit van de kern. Het is daarom aangewezen hier als gemeente sterk op in te zetten. Deze kernwijzer biedt daartoe een handleiding.

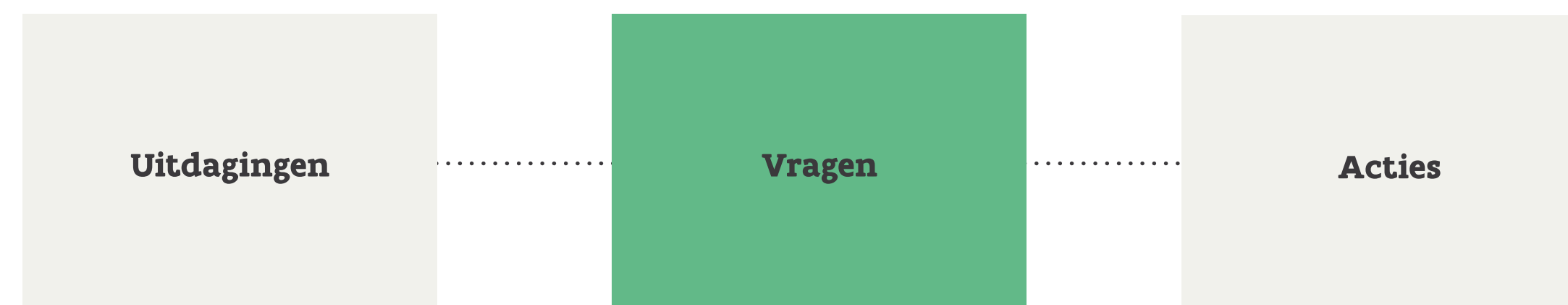
Deze gids bevat 31 acties die de ruimtelijke beleving verhogen. De verschillende ruimtelijke uitdagingen, die in het Profploeg-traject naar voren kwamen, worden gelinkt aan een vraag die je als gemeente kan hebben. De acties bieden zoveel mogelijk een antwoord op die vraag. Een ruimtelijk verhaal staat steeds in verband met andere acties. In de fiches wordt er dan ook vaak verwezen naar de andere kernwijzers van de Profploeg.

1.2. Vragen

1. Van een steenweg een aangename handelskern maken?
2. Aantrekkingspolen creëren in het centrum voor verschillende doelgroepen?
3. Hoe wordt de botsing tussen evenementen en vergroenen omgezet naar een belevingsplein?
4. Hoe kunnen we van het centrumplein dat ingericht is als een grote parking een groen belevingsplein maken?
5. Hoe wordt de beeldkwaliteit van de gevels van de kern verhoogd?
6. Hoe verhoog je met de aanleg van de winkelstraat de winkelbeleving?
7. Hoe maken we de kern zichtbaar en verhogen we het kerngevoel?

1.3. Acties

1. Verhoog de verblijfskwaliteit door het creëren van groene elementen
2. Zet groen in om de identiteit te versterken
3. Maak ruimte voor terrassen door één of meer wegen rond een plein te knippen of te verleggen
4. Versterk je groene elementen met functies voor verschillende doelgroepen
5. Schaal bestaande groenvakken op met groen op ooghoogte en/of rustplekken
6. Verstop de parking door ingroening
7. Fleur het plein op met los straatmeubilair
8. Voorzie een grote (multifunctionele) fietsenstalling
9. Ontwerp een (tijdelijke) installatie die het plein activeert
10. Maak het plein beleefbaar in alle seizoenen door een multifunctionele luifel
11. Versterk aantrekkingspolen en het evenementenaanbod in de kern
12. Laat een onderbenut gebouw met karakter terug heropleven
13. Breng de school naar buiten
14. Versterk de bibfunctie
15. Versterk de bushalte met extra elementen
16. Ruil parkeerstroken in voor beleving
17. Ruil parkeerstroken tijdelijk in voor parklets die beleving stimuleren
18. Geef de winkelbeleving ruimte in het straatprofiel
19. Vertraag de steenweg met een aangepast straatprofiel

20. Open doorzichten om zicht, licht en ruimte te creëren in de straat
21. Creëer ruimte voor verschillende doelgroepen
22. Versterk het traag netwerk
23. Versterk de doorsteken en visualiseer uitnodigende steegjes
24. Baken de kern af en maak de afbakening beleefbaar
25. Zet in op signalisatie
26. Zet de stationsomgeving in als toegangspoort naar de kern
27. Fleur de straat op door geveltuinen- en banken
28. Breng leven in het straatbeeld door gevels met hoge interactie
29. Fleur de straat op met ludieke straatversiering
30. Pak leegstaande en onbewoonbare panden (visueel) aan
31. Stel richtlijnen voor reclame op

2. Van uitdaging naar actie

Op de volgende pagina's vind je zeven uitdagingen en vragen die beantwoord worden met acties. Verschillende acties kunnen bijdragen aan meerdere uitdagingen. Zo heb je zelf de keuze afhankelijk van welke doelen en middelen jouw bestuur heeft.

Daarnaast hebben de acties nog tal van andere voordelen voor de gemeente. Zo zetten verschillende acties in op vergroening. Dit zorgt voor het bestrijden van hittestress, waterinfiltratie, verminderen van luchtvervuiling,... Op die manier verbeteren ze de leefbaarheid van gemeente.

1

Uitdaging:

Er loopt een steenweg door de kern. Deze zorgt ervoor dat er geen kerngevoel is en handelaars wegtrekken.

Vraag:

Hoe zorgen we voor een sterker kerngevoel wanneer druk verkeer erg aanwezig is?

Acties:

5. Schaal bestaande groenvakken op met groen op ooghoogte en/of rustplekken	24. Baken de kern af en maak de afbakening beleefbaar
15. Versterk de bushalte met andere elementen	25. Zet in op signalisatie
16. Ruil parkeerstroken in voor beleving	26. Zet de stationsomgeving in als toegangspoort naar de kern
17. Ruil parkeerstroken tijdelijk in voor parklets die beleving stimuleren	27. Fleur de straat op door geveltuinen- en banken
19. Vertraag de steenweg door een aangepast straatprofiel	11. Breng leven in het straatbeeld door gevels met hoge interactie
20. Open doorzichten om zicht, licht en ruimte te creëren in de straat	
22. Versterk het traag netwerk	

2

Uitdaging:

Er is in het centrum niks te doen omdat de aantrekkingspolen zoals bibliotheek, gemeentehuis, sporthal en evenementen zijn verplaatst naar de rand van de gemeente.

Vraag:

Hoe creëren we aantrekkingspolen in het centrum voor verschillende doelgroepen?

Acties:

1. Zorg voor verblijfskwaliteit door punctueel groen, ook als er niks te doen is
9. Maak het plein beleefbaar in alle seizoenen door een multifunctionele luifel
10. Ontwerp een (tijdelijke) installatie die het plein activeert
11. Behoud/versterk aantrekkingspolen en het evenementenaanbod in de kern
12. Laat een onderbenut(te) kerk /publiek gebouw/erfgoed heropleven
13. Breng de school naar buiten
14. Versterk de bibfunctie
15. Versterk de bushalte met andere elementen
21. Creëer ruimte voor verschillende doelgroepen op de verbindende as
22. Versterk het traag netwerk
24. Baken de kern af en maak de afbakening beleefbaar
25. Zet in op signalisatie
26. Zet de stationsomgeving in als toegangspoort naar de kern

3

Uitdaging:

Het centrumplein is ingericht als een verhard gebied waar evenementen en/of een wekelijkse markt doorgaat.

Vraag:

Hoe wordt de frictie tussen evenementen en vergroenen omgezet naar een belevingsplein?

Acties:

1. Zorg voor verblijfskwaliteit door punctueel groen, ook als er niks te doen is
2. Zet groen in om de identiteit te versterken
3. Maak ruimte voor terrassen door Een knip / verlegging weg rond een plein
4. Versterk het groen met functies voor verschillende doelgroepen
5. Schaal bestaande groenvakken op met groen op ooghoogte of/en rustplekken
7. Fleur het plein op met los straatmeubilair
9. Maak het plein beleefbaar in alle seizoenen door een multifunctionele luifel
10. Ontwerp een (tijdelijke) installatie die het plein activeert
11. Behoud/versterk aantrekkingspolen en het evenementenaanbod in de kern
12. Laat een onderbenut gebouw met karakter heropleven
13. Breng de school naar buiten

4

Uitdaging:

Het plein in het centrum is eigenlijk een grote verharde parking die veel gebruikt wordt maar er ook voor zorgt dat het er niet gezellig is.

Vraag:

Hoe kunnen we van het centrumplein dat ingericht is als een grote parking een groen belevingsplein maken?

Acties:

2. Zet groen in om de identiteit te versterken	17. Ruil parkeerstroken tijdelijk in voor parklets die beleving stimuleren
3. Maak ruimte voor terrassen door een knip/verlegging weg rond een plein	22. Versterk het traag netwerk
4. Versterk het groen met functies voor verschillende doelgroepen	23. Versterk de doorsteken en visualiseer uitnodigende steegjes
5. Schaal bestaande groenvakken op met groen op ooghoogte en/of rustplekken	25. Zet in op signalisatie
6. Verstop de parking door ingroening	26. Zet de stationsomgeving in als toegangspoort naar de kern
8. Positioneer centraal een grote (multifunctionele) fietsenstalling	
15. Versterk de bushalte met andere elementen	

Raadpleeg allereerst de kernwijzer Duurzame mobiliteit, waarin een handelondersteunend parkeerbeleid geduid wordt.

5

Uitdaging:

De gevels in het kernwinkelgebied zijn niet aantrekkelijk. Zo is er 's nachts niks meer te beleven, maken handelaars gebruik van schreeuwerige reclame, is er veel leegstand,...

Vraag:

Hoe wordt de beeldkwaliteit van de gevels van de kern verhoogd?

Acties:

3. Maak ruimte voor terrassen door een knip/verlegging weg rond een plein	29. Fleur de straat op met ludieke straatversiering
27. Fleur de straat op door geveltuinen- en banken	30. Pak leegstaande en onbewoonbare panden (visueel) aan
28. Schaal bestaande groenvakken op met groen op ooghoogte en/of rustplekken	15. Stel richtlijnen voor reclame op

6

Uitdaging:

De aanleg van de winkelstraat is niet aantrekkelijk. De winkelbeleving is laag omdat er weinig groen is in de straat, er geen rustplekken zijn en/of de auto een dominante plek inneemt.

Vraag:

Hoe verhoog je met de aanleg van de winkelstraat de winkelbeleving?

Acties:

5. Schaal bestaande groenvakken op met groen op ooghoogte en/of rustplekken	20. Open doorzichten om zicht, licht en ruimte te creëren in de straat
16. Ruil parkeerstroken in voor beleving	29. Fleur de straat op met ludieke straatversiering
17. Ruil parkeerstroken tijdelijk in voor parklets die beleving stimuleren	27. Fleur de straat op door geveltuinen- en banken
18. Geef de winkelbeleving ruimte in het straatprofiel	
23. Versterk de doorsteken en visualiseer uitnodigende steegjes	

7

Uitdaging:

Gevoelsmatig wordt niet opgemerkt dat je in de kern van de gemeente bent.

Vraag:

Hoe maken we de kern zichtbaar en verhogen we het kerngevoel?

Acties:

11. Behoud/versterk aantrekkingspolen en het evenementenaanbod in de kern	23. Versterk de doorsteken en visualiseer uitnodigende steegjes
12. Laat een onderbenut(te) kerk/publiek gebouw/ erfgoed heropleven	24. Baken de kern af en maak de afbakening beleefbaar
21. Creëer ruimte voor verschillende doelgroepen op de verbindende as	25. Zet in op signalisatie
22. Versterk het traag netwerk	26. Zet de stationsomgeving in als toegangspoort naar de kern

3. Actiefiches

De actiefiches verkennen elk van de 31 acties in de diepte. Het geeft een overzicht van de inhoud, het beoogde doelpubliek, de context, de timing en het budget.

- Verhoog de verblijfskwaliteit door het creëren van groene elementen
- Zet groen in om de identiteit te versterken
- Maak ruimte voor terrassen door één of meer wegen rond een plein te knippen of te verleggen
- Versterk je groene elementen met functies voor verschillende doelgroepen
- Schaal bestaande groenvakken op met groen op ooghoogte en/of rustplekken
- Verstop de parking door ingroening
- Fleur het plein op met los straatmeubilair
- Voorzie een grote (multifunctionele) fietsenstalling
- Ontwerp een (tijdelijke) installatie die het plein activeert
- Maak het plein beleefbaar in alle seizoenen door een multifunctionele luifel
- Versterk aantrekkingspolen en het evenementenaanbod in de kern
- Laat een onderbenut gebouw met karakter terug heropleven
- Breng de school naar buiten
- Versterk de bibfunctie
- Versterk de bushalte met extra elementen
- Ruil parkeerstroken in voor beleving
- Ruil parkeerstroken tijdelijk in voor parklets die beleving stimuleren
- Geef de winkelbeleving ruimte in het straatprofiel
- Vertraag de steenweg met een aangepast straatprofiel
- Open doorzichten om zicht, licht en ruimte te creëren in de straat
- Creëer ruimte voor verschillende doelgroepen
- Versterk het traag netwerk
- Versterk de doorsteken en visualiseer uitnodigende steegjes
- Baken de kern af en maak de afbakening beleefbaar
- Zet in op signalisatie
- Zet de stationsomgeving in als toegangspoort naar de kern
- Fleur de straat op door geveltuinen- en banken
- Breng leven in het straatbeeld door gevels met hoge interactie
- Fleur de straat op met ludieke straatversiering
- Pak leegstaande en onbewoonbare panden (visueel) aan
- Stel richtlijnen voor reclame op

LEGENDE

Doelpubliek

Bewoners

Kinderen en jongeren

Ouderen en personen met een beperkte mobiliteit

Handelaars en marktkramers

Bezoekers van handelszaken

Personen die werken in de buurt

Budget

€

Quick-win

€ €

Aanzienlijke investering

€ € €

Opnemen in begroting meerjarenplan

3.1. Zorg voor verblijfskwaliteit door groene elementen (ook als er niets te doen is)

Doelpubliek:

Gegevens:

Context: Plein

Timing: Middellange termijn

Budget: € € €

Vaak ervaren gemeenten tegengestelde belangen op hun centrumpleinen tussen het vergroenen en het organiseren van evenementen, de wekelijkse markt of de kermis. Dit zorgt ervoor dat het markt- of kerkplein vaak grotendeels verhard is. Wanneer er een evenement doorgaat is het er gezellig maar de andere dagen van het jaar geeft het plein een kale indruk. Meestal wordt het plein op deze momenten ingenomen door een grote parking.

Deze verschillen in visuele beleving zijn niet geheel terecht. Door de kermis of wekelijkse markt op een efficiënte manier in te tekenen op het plein, wordt het al snel duidelijk dat er nog voldoende ruimte vrij is voor

vergroening en bomen (eventueel met verplaatsbare plantenbakken). Kleinschalige evenementen op halfverharding of op onverhard terrein kunnen heel gezellig zijn. Grote kwalitatieve bomen geven het plein bijvoorbeeld een andere aanblik. Ze zorgen ook voor verkoeling op warme zomerdagen. Door uit te zoomen naar de grotere context kan de kern een belangrijke rol innemen in een groenblauw netwerk dat recreatieve wandelaars via een traag netwerk tot de kern kan brengen.

Beeld: Profploef Knokke-Heist

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Zaventem
- Profploeg Sint-Katelijne-Waver
- Profploeg Balen
- Profploeg Zemst
- Profploeg Bredene

© PTA

3.2. Zet groen in om de identiteit te versterken

Doelpubliek:

Gegevens:

Context: Plein

Timing:

Korte termijn: proefopstelling

Lange termijn: boomgaard/kerk

Budget:

Proefopstelling: € € €

Boomgaard/kerk: € € €

Het plein in het centrum van de gemeente wordt vaak gezien als symbool voor de gemeente maar draagt deze identiteit niet altijd uit. Zo kunnen bewoners en bezoekers een gemeente zien als als een groene gemeente, maar is het plein volledig verhard. Door de verblijfskwaliteit op deze plek te verhogen, wordt het imago van de gemeente versterkt. Dit kan door het aanplanten van kwalitatief groen dat rust brengt.

Er zijn twee manieren:

1. De kerk is een herkenbaar gebouw voor de kern. Een mooie (groene) kerkomgeving zal de beeldkwaliteit van de kern verhogen.
2. Een boomgaard kan ingezet worden als buffer ten opzichte van een drukke verkeersas. Het gebruik van fruit- en/of notenbomen zorgt voor extra beleving (bloesems, oogsten,...) in het centrum. Door de bloeitijd van planten en bomen in rekening te brengen, verhoogt de seizoensbeleving op het plein. Daarnaast zorgen bomen voor schaduwplekken en plekken uit de wind zodat het aangenaam vertoeven is.

Vooraleer er overgeschakeld wordt naar een permanent onthardingsproject kan voor een tijdelijke boomgaard geopteerd worden. Een proefopstelling tijdens de zomermaanden of een jaarlijks evenement kan ingezet worden om draagvlak te creëren, bijvoorbeeld door parkeerplaatsen weg te nemen op het plein.

Beeld:

- Profploeg Lokeren (boven)
- Profploeg Zaventem (beneden)

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Zemst
- Profploeg Lokeren
- Profploeg Harelbeke
- Profploeg Sint-Katelijne-Waver
- Profploeg Zaventem

Voor meer inspiratie over het vormgeven van een identiteit voor je gemeente of stad, kan je terecht bij de kernwijzer Identiteit.

3.3. Maak ruimte voor terrassen door een knip/verlegging weg rond een plein

Doelpubliek:

Gegevens:

Context: Plein

Timing:

Korte termijn: proefopstelling
Lange termijn: knip/heraanleg

Budget:

Proefopstelling: € € €
Knip/ heraanleg: € € €

Horeca op een centrumplein

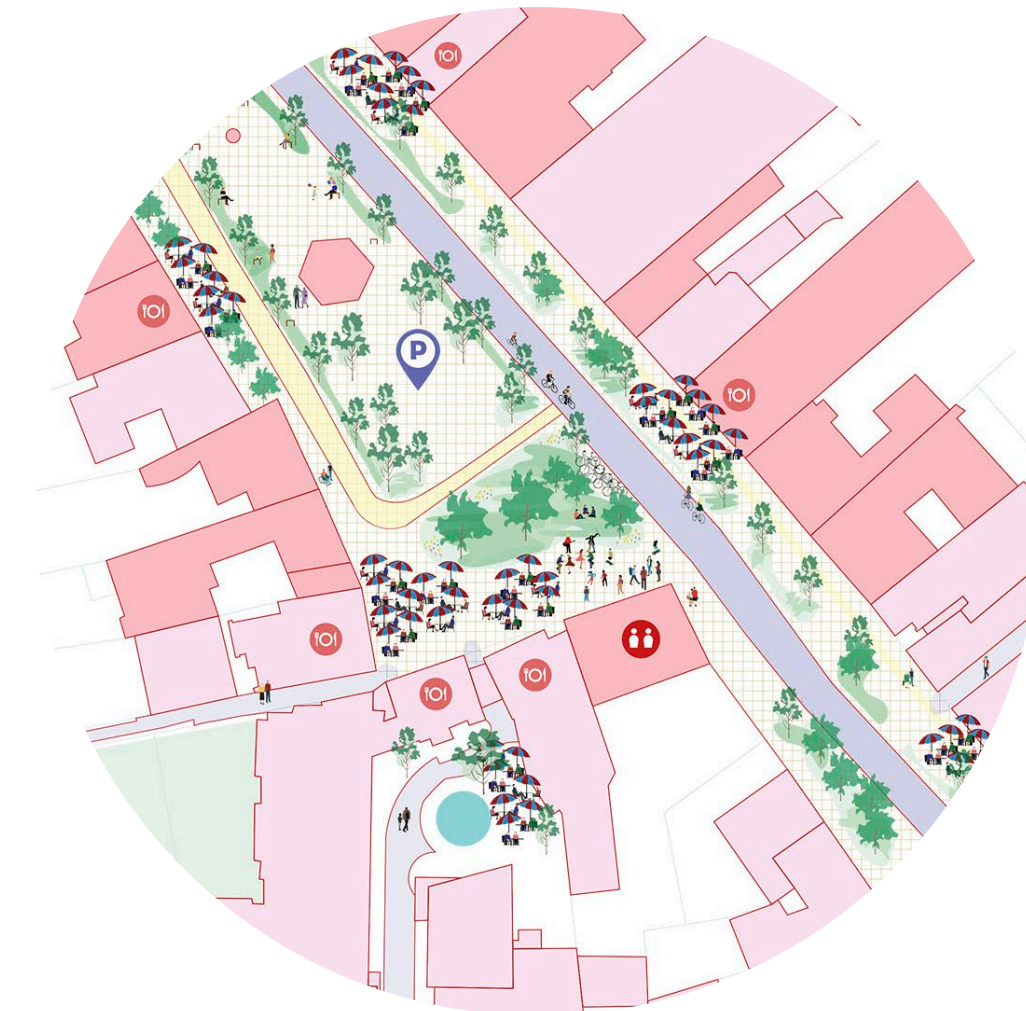
kan van iets saais of grijs een echte **belevingsplek** maken. Dit versterkt ook het handelsapparaat in de kern. De volgende principes geven horecazaken ruimte om aangename terrassen te kunnen plaatsen op het plein:

1. Het plein is pas een aangename verblijfsplein als er ten minste twee autovrije zijdes zijn. Indien dit niet het geval is, is een knip aangewezen.

2. De noordkant is de beste kant voor zuidgerichte terrassen en dus de beste kant om horeca zoveel mogelijk te stimuleren. Indien een knip op deze zijde van het plein niet mogelijk is, kan de straat verlegd en versmald worden om langs de straat meer ruimte te geven aan terrassen.

3. Het is niet gezellig om van een terras uit te kijken op geparkeerde wagens. Is er op het plein nog een parking noodzakelijk? Stop de auto dan zo veel mogelijk weg in een ingegroende (en eventueel lager gelegen) parking.

4. Een proefopstelling in de zomermaanden kan draagvlak creëren voor een knip of aanpassing van het wegprofiel.

Beeld:

Profploeg Peer (boven)

Profploeg Sint-Katelijne-Waver (onder)

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Peer
- Profploeg Tielt
- Profploeg Zaventem
- Profploeg Oostende
- Profploeg Sint-Katelijne Waver
- Profploeg Zemst

© PTA

3.4. Versterk het groen met functies voor verschillende doelgroepen

Doelpubliek:

Gegevens:

Context: Plein

Timing: Middellange termijn

Budget: € € €

Groen is de ideale katalysator om beleving in de kern te verhogen. Het versterken van het groen met **meubilair dat rusten en spelen bevordert** en/of een toffe horecazaak met terrassen op de groenzone, zal het gebruik van deze plekken verhogen.

Het is daarbij belangrijk om met verschillende doelgroepen rekening te houden. Veel mensen zullen eerder op zoek gaan naar een rustige plek waar ze naar de mensen kunnen kijken terwijl ze een koffie drinken in een leuke horecazaak. Kinderen willen spelen en ouders vinden het fijn als ze van op het horecaterras de kinderen in het oog

kunnen houden. Jongeren zoeken eerder hangplekjes waar ze kunnen zitten en praten zonder dat ze verplicht worden om iets te drinken. Sociale controle verhoogt het veiligheidsgevoel in de publieke ruimte.

Het is niet altijd mogelijk of opportuun om op een plek met alle doelgroepen rekening te houden. Zo kan er onderzocht worden of de groenzone opgenomen kan worden in een groen netwerk waar ieder parkje/pleintje focust op een andere doelgroep.

Beeld: Profploeg Lokeren

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Tielt
- Profploeg Zemst
- Profploeg Lokeren

© PTA

3.5. Versterk bestaande groenvakken met groen op ooghoogte en/of rustplekken

Doelpubliek:

Gegevens:

Context: Plein, winkelstraat en verbindende as

Timing: Middellange termijn

Budget: € € €

Groenvakken of groenbakken in kernen dragen niet altijd optimaal bij tot de belevingskwaliteit. Ze zijn bijvoorbeeld te kleinschalig waardoor ze niet of nauwelijks opgemerkt worden. Soms bevatten ze wel mooie hoge bomen maar is de beplanting errond erg laag of weinig aantrekkelijk. Door ze op te schalen met beplanting op ooghoogte en eventueel te koppelen aan zitmeubilair worden ze beleefbaar.

Doordat de groenvakken reeds aanwezig zijn is dit in een actie op korte termijn met weinig budget maar met een grote meerwaarde voor een bedrijvige kern. Daarnaast verhoogt het implementeren van zitmeubilair de toegankelijkheid en verblijfskwaliteit van de handelsas voor alle gebruikers, ook voor wie minder mobiel is.

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Oostende
- Profploeg Peer

© PTA

3.6. Verstop de parking door ingroening

Doelpubliek:

Gegevens:

Context: Plein en winkelstraat

Timing: Middellange termijn

Budget: € € €

Voor meer inspiratie over het vormgeven van een handelondersteunend parkeerbeleid, kan je terecht bij de kernwijzer Duurzame Mobiliteit.

De auto neemt veel plaats in op het publiek domein. Het is aangewezen om een parkeerplan op te maken en te kijken hoeveel parking er noodzakelijk is. De visuele impact van parkeerplaatsen kan verminderd worden door ze in te groenen.

Het werken met beplanting op ooghoogte, zoals struiken, verstoppt de auto's visueel. Op die manier heeft de parking minder impact op de beleving vanop een terras, zit- of speelzone. Er kan (afhankelijk van context, budget en schaal) ook geopteerd worden voor een ondergrondse parking. Zelfs boven een ondergrondse parking kan een plein groen zijn. Bepaalde types beplanting hebben een minder diepe bodem nodig.

Beeld: Profploeg Bredene

- Gelijkaardige acties voorgesteld voor:
- Profploeg Zemst
- Profploeg Peer
- Profploeg Bredene

© PTA

3.7. Fleur het plein op met los straatmeubilair

Doelpubliek:

Gegevens:

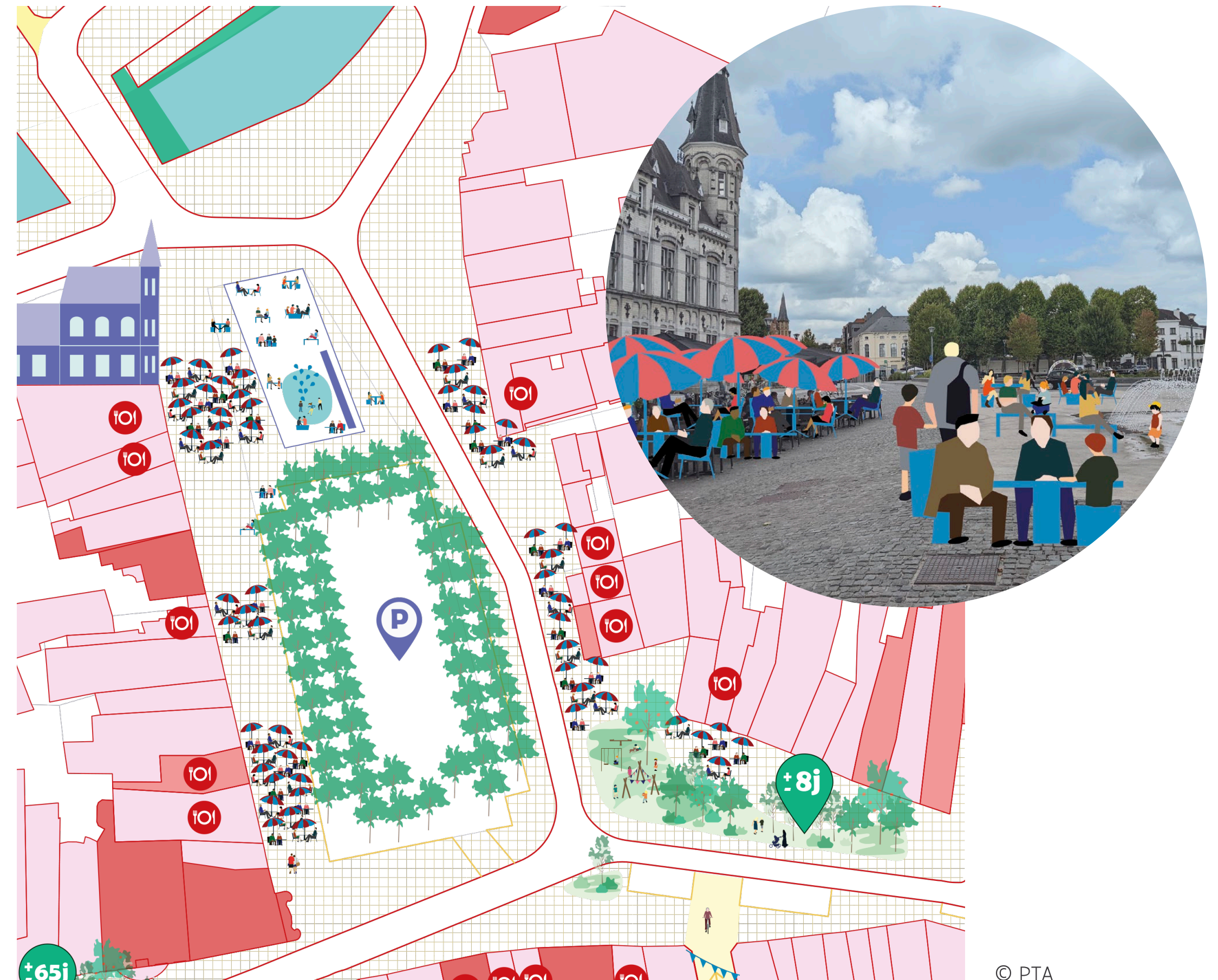
Context: Plein

Timing: Korte termijn

Budget: € € €

Los meubilair in de vorm van zitbanken of speelaanleidingen **verhogen het gebruik** en zo ook de levendigheid op het plein. Het werken met los meubilair zorgt voor een **grote flexibiliteit**. Zo blijft het bijvoorbeeld mogelijk om evenementen, de markt,... op het plein te organiseren. Daarnaast zorgt dit ervoor dat ze afhankelijk van het weer in de zon, schaduw, onder een afdak,... verplaatst kunnen worden. Dit maakt het mogelijk om het plein toe te eigenen. De voordelen hiervan (verhoging gebruik, verbondenheid plein, flexibiliteit, sociale cohesie,...) en het beperkte investeringsbudget wegen zeker op tegen eventuele beschadiging/diefstal van het meubilair.

Het meubilair is idealiter in een **vrolijke kleur** en uniform met de kleur van de terrassen. Er kan eventueel gekozen worden om meubilair voor de horeca aan te kopen. Op deze manier wordt de uitstraling van het plein gemoderniseerd en zullen ook jonge gezinnen, kinderen en jongeren hun weg naar het hart van de gemeente vinden.

© PTA

Beeld: Profploeg Lokeren

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Tielt
- Profploeg Harelbeke
- Profploeg Lokeren

3.8. Positioneer een grote (multifunctionele) fietsenstalling

Doelpubliek:

Gegevens:

Context: Plein

Timing: Korte termijn

Budget: € € €

Een centraal belevingsplein moet bereikbaar zijn voor bewoners en bezoekers. Het is aangewezen om hen aan te moedigen om te voet of met de fiets naar het centrum af te zakken. Dit kan door een **mooie (overdekte) fietsenstalling** op het plein te zetten. De fietsenstalling kan gekoppeld worden aan andere functies zodat deze **multifunctioneel** wordt. Zo kan een luifel ook gebruikt worden als overdekte speelruimte voor kinderen, een schaduwplek voor terrassen, bushalte,... Ook de koppeling met oplaadpunten voor elektrische fietsen en een fietspomp of een volledig fietsreparatiepunt verhogen het gebruik.

Beeld: Profploeg Zemst

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Peer
- Profploeg Oostende
- Profploeg Sint-Katelijne-Waver
- Profploeg Zemst

© PTA

3.9. Maak het plein beleefbaar in alle seizoenen door een multifunctionele luifel

Doelpubliek:

Gegevens:

Context: Plein

Timing:

Tijdelijke luifel: korte termijn

Permanent: Middellange termijn

Budget:

Tijdelijk: € € €

Permanent: € € €

Een multifunctionele luifel laadt het plein op met functies die gebruik en ontmoeting stimuleren. Dit zijn verblijfsfuncties zoals een bushalte, frituur, zomerbar, ruimte voor verenigingen, podium, ontmoetingsplek,... Een luifel verhoogt het gebruik in alle seizoenen. Niet alleen als schaduwplek in hittegolven maar ook als schuilplek bij regenweer. In de referenties worden zowel tijdelijke als permanente luifels getoond. Het voordeel aan een luifel is dat ze een extra laag, zowel esthetisch als functioneel, toevoegt aan het plein zonder dat een ingrijpende heraanleg nodig is.

Beeld: Profploeg Tielt

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Zaventem
- Profploeg Harelbeke
- Profploeg Tielt

© PTA

3.10. Ontwerp een (tijdelijke) installatie die het plein activeert

Doelpubliek:

Gegevens:

Context: Plein/winkelstraat/
verbindende as

Timing:

Tijdelijk: korte termijn

Permanent: middellange termijn

Budget: € € €

Voor meer inspiratie over het vormgeven van een identiteit voor je gemeente of stad, kan je terecht bij de kernwijzer Identiteit.

Een tijdelijke installatie tijdens de zomermaanden activeert het plein. De actie op korte termijn zorgt voor draagvlak voor eventuele andere permanente acties die ontmoeting stimuleren, zoals een heraanleg, het schrappen van parkeerplaatsen en het plein vergroenen. Het zorgt voor een sociaal en levendig plein en kan de identiteit van de gemeente uitdragen. Het kan gaan over verschillende soorten installaties zoals:

- Zomerbar
- Kunstinstallatie
- Podium
- Een velodroom
- (Tijdelijke) speelaanleidingen of zitmogelijkheden
- Groenbakken...

Beeld: Profploeg Bredene

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Tielt
- Profploeg Zaventem
- Profploeg Harelbeke
- Profploeg Bredene

© PTA

3.11. Versterk aantrekkingspolen en het evenementenaanbod in de kern

Doelpubliek:

Gegevens:

Context: Kernwinkelgebied

Timing: Korte, middellange en lange termijn

Budget: € € €

Gemeenten kiezen soms om hun **marktactiviteiten** of (jaarlijkse) evenementen te verhuizen naar een locatie buiten de kern. De redenen zijn meestal plaatsgebrek in het centrum, overlast voor de bewoners en de clustering van aantrekkingspolen in de rand.

Het behouden van aantrekkingspolen en evenementen in de kern heeft daarentegen aanzienlijke voordelen:

1. Verhoogt de identiteit en herkenbaarheid van de gemeente en de relatie hiervan met zijn kern.
2. Zorgt voor beleving op het plein dankzij de aanwezigheid van meer bezoekers.
3. Meer passage zorgt voor meer klanten voor horeca en handel in de kern. Zo zullen bezoekers bijvoorbeeld een marktbezoek koppelen aan het shoppen bij lokale winkels of een terrasje in de zon.

© PTA

Beeld: Profploeg Bredene

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Tielt
- Profploeg Zaventem
- Profploeg Harelbeke
- Profploeg Bredene

3.12. Laat een onderbenut gebouw met karakter heropleven

Doelpubliek:

Gegevens:

Context: Plein

Timing: lange termijn

Budget: € € €

Een plein wordt pas gebruikt als mensen een reden hebben om ernaartoe te gaan. Horeca, recreatie of publieke gebouwen zijn aantrekkingspolen die idealiter op of rond een plein gelegen zijn. Vaak zijn de gebouwen op en rond een plein onderbenut. Ze kunnen heropleven op de volgende manieren:

1. Voorzie een horecafunctie in het gebouw als er **zuidgerichte terrassen** mogelijk zijn. Gezellige horeca op een plein verhoogt op een snelle manier de beleving gedurende verschillende momenten van de dag.

2. Geef een onderbenutte **kerk een nieuwe functie/een nevenfunctie**.

Een kerk moet niet ontwijd worden als het gaat om een culturele of maatschappelijke nevenfunctie die de kerkelijke waarden volgt. Dit is natuurlijk steeds te bespreken met de Kerkgemeenschap. Voor een ontwijding kan je terecht bij het Projectbureau Herbestemming Kerken van Team Vlaamse Bouwmeester. (www.vlaamsbouwmeester.be/nl/kerken)

3. Zet **erfgoed** in om de identiteit van de kern te verhogen. Zet daarbij in op een functie die de ontmoeting stimuleert.

Beeld: Profploeg Bredene

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Tielt
- Profploeg Zaventem
- Profploeg Harelbeke
- Profploeg Bredene

© PTA

3.13. Breng de school naar buiten

Doelpubliek:

Gegevens:

Context: Plein

Timing: Middellange termijn

Budget: € € €

De aanwezigheid van een school op of nabij een centrumplein bevordert het gebruik ervan. Kinderen, ouders en leerkrachten zijn belangrijke gebruikers van het plein voor en na de schooluren. Buitenactiviteiten zoals een lunch, lessen en sport in openlucht zorgen ook tijdens de schooluren voor een betere beleving van het plein. Na de schooluren wordt dezelfde infrastructuur gebruikt door andere gebruikers van het plein. De link tussen plein en school zal zo een katalysator zijn voor verblijfskwaliteit.

Beeld: Profploeg Zaventem

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Harelbeke
- Profploeg Zaventem

© PTA

3.14. Versterk de bibfunctie

Doelpubliek:

Gegevens:

Context: Bibliotheek en omgeving

Timing: Middellange termijn

Budget: € € €

Een bibliotheek is een belangrijke plek in het kernweefsel. Hoewel de bibfunctie sterk afneemt, zijn complementaire functies mogelijk om er een levendige bibliotheek van de maken, zoals:

- Coworking
- Vergaderzalen
- Culturele activiteiten zoals voorleesavonden
- Horecazaak met indien mogelijk een terras
- ...

Beeld: Profploeg Balen

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Zemst
- Profploeg Balen

© PTA

3.15. Versterk de bushalte met extra elementen

Doelpubliek:

Gegevens:

Context:

- Plein: Multifunctionele bushalte
- Straat: bushalte op de weg

Partner: De Lijn

Timing: Middellange termijn

Budget: € € €

Een bushalte kan meer zijn dan een plek waar mensen op de bus wachten. Door synergieën te zoeken met verblijfsfuncties of andere mobiliteitsfuncties, kan het een meerwaarde zijn voor verschillende doelgroepen. De Lijn is een belangrijke partner. Afhankelijk van de context, wordt een onderscheid gemaakt tussen twee soorten bushaltes

1. Bushalte op een plein

- Creëer een multifunctionele bushalte door voorzieningen toe te voegen die door verschillende doelgroepen gebruikt kunnen worden, zoals een luifel, ludiek straatmeubilair en groenelementen.
- Breng verschillende vervoersmodi samen zoals deelmobiliteit, (overdekte) fietsenstalling, fietspunt, pakjesophaalpunt, ... Afhankelijk van de frequentie van bussen kan er een hoppinpunt gecreëerd worden.

2. Bushalte langs de weg

- Verplaats de bushalte op de baan. Zo komt er ruimte vrij voor terrassen, groen- en zitmeubilair voor verschillende doelgroepen.
- Voorzie een fietsenstalling zodat er een combinatie van mobiliteit ontstaat.

Beeld:

- Profploeg Balen (boven)
- Profploeg Zaventem (onder)

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Sint-Katelijne-Waver
- Profploeg Zaventem
- Profploeg Balen

© PTA

3.16. Ruil parkeerstroken in voor beleving

Doelpubliek:

Gegevens:

Context:

Winkelstraat en verbindende as

Timing: Middellange termijn

Budget: € € €

Parkeerplaatsen langs de rijweg zijn ruimteverslindend. Ze hebben een negatieve impact op de uitstraling van de straat, en belemmeren bovendien het uitzicht vanuit terrassen en op winkels en mooie panden. Door er op strategische plaatsen te schrappen, komt er ruimte vrij voor beleving. De vrijgekomen ruimte kan ingenomen worden door bredere voetpaden, groenbakken, groenzones en zitbanken. Daarnaast kunnen parkeerplaatsen omgevormd worden tot fietsenstallingen. Elke autoparkeerplaats kan plaatsmaken voor tien parkeerplaatsen voor fietsen.

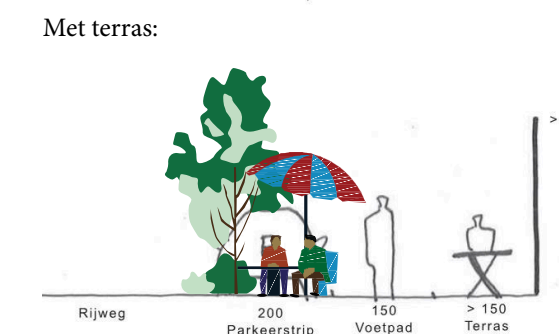
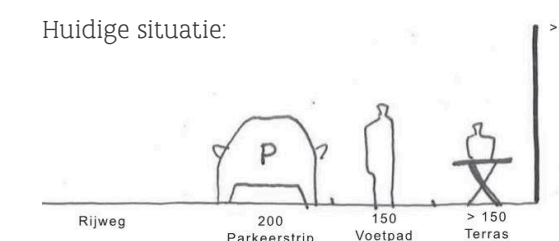
Het is aangewezen om een parkeerstudie en -visie te maken voor je parkeerplaatsen schrapt. Deze studie zal duidelijkheid geven over waar en hoe parkeerplaatsen geschrapt kunnen worden ten voordele van terrassen, groen en straatmeubilair. De kernwijzer Duurzame Mobiliteit vormt hiertoe een praktische gids.

Beeld:

- Profploeg Peer (links)
- Profploeg Bredene (rechts)

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Sint-Katelijne-Waver
- Profploeg Zemst
- Profploeg Bredene
- Profploeg Peer

© PTA

3.17. Ruil parkeerstroken tijdelijk in voor parklets die beleving stimuleren

Doelpubliek:

Gegevens:

Context:
Winkelstraat en verbindende as

Timing: Korte termijn

Budget: € € €

Om het draagvlak voor het inruilen van parkeerplaatsen te verhogen, kan een proefopstelling in de vorm van parklets ingezet worden. Vermijd het inzetten ervan voor winkels met dagelijkse producten zoals een apotheek, bakker, slager,... Er wordt daarbij eerst gekeken naar strategische locaties zoals:

- Voor horecazaken om terrassen te creëren
- In de buurt van een bushalte voor extra zitbanken of een fietsenparking

Beeld: Profploeg Lokeren

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Oostende
- Profploeg Lokeren
- Profploeg Balen
- Profploeg Tielt

© PTA

3.18. Geef de winkelbeleving ruimte in het straatprofiel

Doelpubliek:

Gegevens:

Context:
Winkelstraat

Timing: (Middel)lange termijn

Budget: € € €

In de winkelstraten komt de winkelbeleving- en/of horecabeleving op de eerste plaats. Het is aangewezen om een parkeerstudie en -visie te maken voor je parkeerplaatsen schrapt. Deze studie zal duidelijkheid geven over het schrappen van parkeerplaatsen en de invloed van een heraanleg op het verkeer. De kernwijzer Duurzame Mobiliteit scheidt verduidelijking.

Bij een heraanleg van de winkelstraten is het belangrijk om rekening te houden met de volgende principes:

1. Creëer **brede voetpaden** en indien er niet voldoende ruimte is kunnen voetpaden en wegprofiel in hetzelfde materiaal zijn.
2. **Vermijd drempels**, dit zal de bereikbaarheid voor iedereen verhogen.
3. Voorzie een **verkeersvertragende aanleg** en maak deze indien mogelijk/wenselijk verkeersvrij. Zo kan gekeken worden om een fietsstraat in te richten.
4. Plaats voldoende **fietsenstallingen**.

Beeld: Profploeg Lokeren:

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Zaventem
- Profploeg Oostende
- Profploeg Lokeren

© PTA

3.19. Vertraag de steenweg door een aangepast straatprofiel

Doelpubliek:

Gegevens:

Context:

- Steenweg
- Winkelstraat en verbindende as

Timing:

Korte termijn:

Middellange termijn: heraanleg

Budget: € € €

In veel Vlaamse steden en gemeenten loopt er een steenweg doorheen de kern. Deze drukke verkeersas hoeft niet te betekenen dat een bruisende kern niet mogelijk is. Het is vooral belangrijk dat het verkeer binnen de kern vertraagd wordt. Dit geeft voorbijgangers het gevoel dat ze in de kern zijn, zorgt voor een aangzamere winkelbeleving en verhoogt de veiligheid. Dit kan door de volgende ingrepen:

1. Geef ruimte aan **de zachte weggebruiker**. Dit kan op verschillende manieren zoals het versmallen van het wegprofiel voor gemotoriseerd verkeer, een fietsstraat,...
2. **Schrap parkeerplaatsen** langs de baan op de juiste locaties en organiseer randparkings. Tijdelijke parklets zorgen voor draagvlak. (Zie kernwijzer Duurzame Mobiliteit en actiefiche 16 en 17). Zo komt er ruimte vrij voor groen- en rustplekken.
3. Versterk **zichtlijnen** naar de kerk of andere prominente gebouwen. Een assymetrisch straatprofiel kan hierbij helpen om bredere voetpaden te creëren die ruimte bieden voor (zuidgerichte) terrassen.
4. Baken de kern stapsgewijs af. Op enkele honderden meters van de kern wordt het wegprofiel versmald of vindt een heraanleg plaats om aan te geven dat de automobilist de kern nadert en moet vertragen. De echte kern kan in een tweede stap afgebakend worden door poorten.

Beeld: Profploeg Balen

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Balen
- Profploeg Oostende
- Profploeg Zemst

© PTA

3.20. Open doorzichten om zicht, licht en ruimte te creëren in de straat

Doelpubliek:

Gegevens:

Context:
Winkelstraat en verbindende as

Timing: lange termijn: heraanleg

Budget: € € €

Het creëren van zichtassen doorbreekt het ritme van de opeenvolgende gevels. Zo verhogen ze de belevingswaarde van een plek. Het vrijwaren of versterken van uitzichten op parken of andere groenplekken zetten in op de beeldkwaliteit van de handelsas.

De volgende principes maken zichtassen bij nieuwbouwprojecten mogelijk (via beeldkwaliteitsplan of verordening):

- Plaats bebouwing asymmetrisch op het perceel.
- Vermijd het privatiseren van zichten naar de open ruimte.
- Plaats geen tweede bouwvloer, noch 'garages' of 'loodsen' in de tuin.
- Maak openingen naar doorsteek in de gevel.
- Doorprik diepe bouwblokken met een trage weg.
- Stel voorwaarden op zoals om de 4 à 5 woningen een doorsteek voorzien
- Voorzie dansende daken. Door in te zetten op verschillende dakvormen, kan er extra licht de straat ingetrokken worden.

Beeld:

- Profploeg Jabbeke

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Sint-Katelijne-Waver
- Profploeg Jabbeke

© PTA

3.21. Creëer ruimte voor verschillende doelgroepen op de verbindende as

Doelpubliek:

Gegevens:

Context:
Verbindende as

Timing: Middellange termijn

Budget: € € €

De verbindende as ligt tussen het centrumplein en de **aantrekkingspolen** die niet te ver van de kern liggen en maakt meestal geen deel uit van het kernwinkelgebied. Aantrekkingspolen zijn het gemeentehuis, het station en recreatiefuncties zoals een sportzaal en cultuurhuis, bibliotheek, parkgebied...

Het verbindende karakter van de straat is belangrijk. Daarom wordt zacht verkeer er op de voorgrond geplaatst en primeert er de veiligheid. Overweeg om bepaalde straten in te richten als fietsstraten. Door de straat in een

felle kleur te schilderen verhoogd het verbindende karakter. Zo kan er gekeken worden om de straat in te richten als fietsstraat, idealiter in een felle kleur. Dit verhoogt de bereikbaarheid en veiligheid voor fietsers. Een **asymmetrisch straatprofiel** opent zichten naar de kern voor fietsers of voetgangers.

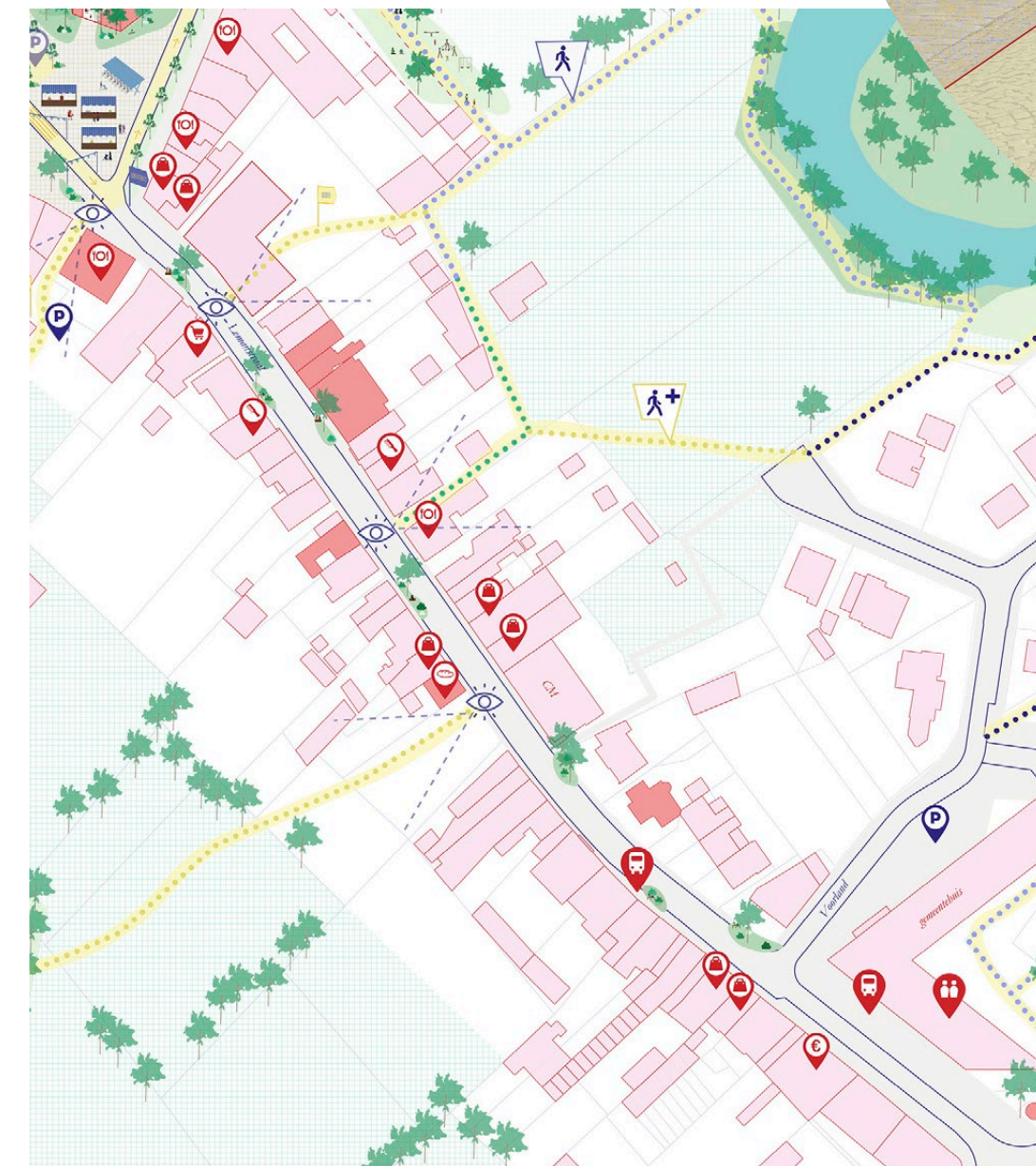
Zitmeubilair verhoogt de bereikbaarheid voor personen met een beperkte mobiliteit en **groenzones** brengen het groen naar de kern.

Beeld:

- Profploeg Jabbeke

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Sint-Katelijne-Waver
- Profploeg Jabbeke

© PTA

3.22. Versterk het traag netwerk

Doelpubliek:

Gegevens:

Context:
Kernwinkelgebied

Timing: Middellange termijn

Budget: € € €

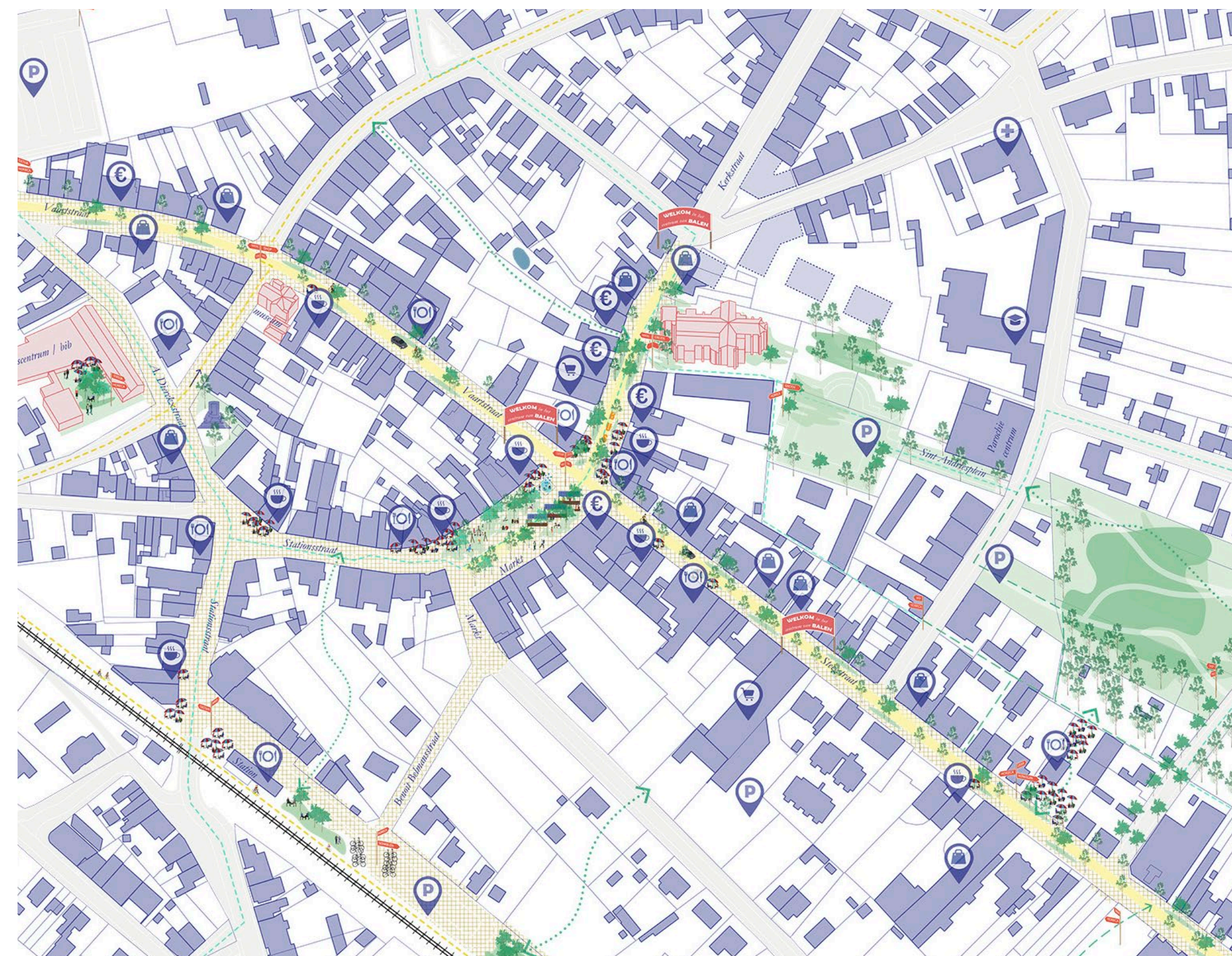
Trage wegen en doorsteken dragen bij tot de leefbaarheid van de kern en geven ruimte aan de wandelaar en fietser. De trage wegen hebben verschillende functies:

- Traag verblijven >>> leefbare, autoluwe en duurzame woonomgevingen
- Vlotte stromen >>> actieve, duurzame mobiliteit
- Fortuinlijk op pad >>> in bepaalde sectoren hebben trage wegen ook een rechtstreeks effect op de bedrijfsvoering in termen van product- en dienstenaanbod, kostenreducties, klantenrelaties, e.d.
- Levendige verbindingen >>> sport, spel en cultuur onderweg
- Groenblauwe linten >>> traag netwerk als groenblauwe dooradering (bron: trage wegen vzw)

Beeld: Profploeg Balen

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Sint-Katelijne-Waver
- Profploeg Zemst
- Profploeg Balen
- Profploeg Avelgem

© PTA

Zet in op het versterken van het netwerk en onderzoek de missing links. Meer info hierover is terug te vinden in de Kernwijzer van Duurzame mobiliteit.

3.23. Versterk de doorsteken en visualiseer uitnodigende steegjes

Doelpubliek:

Gegevens:

Context:
Kernwinkelgebied

Timing: Korte termijn

Budget: € € €

In veel kernen zijn er verstopte steegjes tussen gebouwen, olifantenpaden doorheen diepe bouwblokken en onofficiële doorsteken langsheen parkeerplaatsen aanwezig. Dit zacht netwerk heeft veel potentieel om niet alleen de bereikbaarheid, maar ook de verblijfskwaliteit in de kern te verbeteren. Zo kunnen deze functionele doorsteken opgeladen worden tot uitnodigende verblijfsruimtes. De belevingslaag zorgt ervoor dat meer mensen ze gaan gebruiken en het draagt bij aan de identiteit van de gemeente.

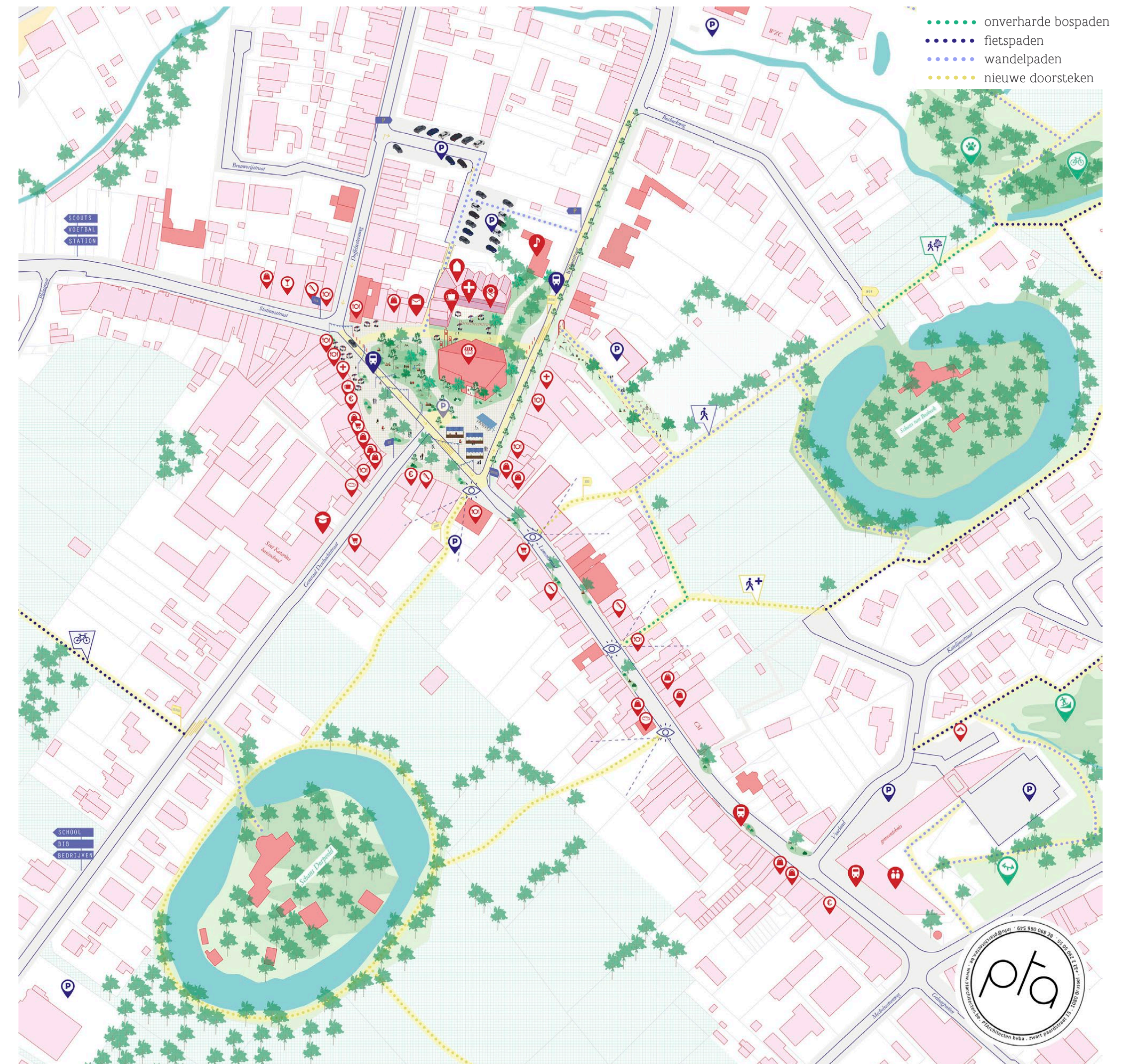
Doorsteken worden opgeladen door:

1. Kunstinstallaties kunnen zichten in de verf zetten en de steeg een eigen karakter geven.
2. Groen op ooghoogte in doorsteken binnen een verharde kern brengt groen naar binnen. Dit is zeker relevant als de identiteit van de gemeente groen is of als de doorsteken de verbinding maken met groenzones.
3. Stedelijk meubilair dat zorgt voor rusten, spelen of sporten. Het uitdragen van het DNA van de gemeente is ook hier aangewezen. Is het een sportgemeente? Voorzie dan sportmeubilair.

Beeld: Profploeg Sint-Katelijne-Waver

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Balen
- Profploeg Peer
- Profploeg Bredene
- Profploeg Sint-Katelijne-Waver

© PTA

3.24. Baken de kern af en maak de afbakening beleefbaar

Doelpubliek:

Gegevens:

Context:

Plein en winkelstraat

Timing: Korte termijn

Budget: € € €

In sommige gemeenten is de kern niet voelbaar, bijvoorbeeld omdat ze doorkruist wordt door een steenweg. Een visuele afbakening van het kernwinkelgebied is nodig om een focus te vinden (zie kernwijzer Leegstand Aanpakken). We kunnen drie manieren onderscheiden om de kernafbakening zichtbaar te maken:

1. Ontwerp een winkellus. Een strategische route zorgt ervoor dat je langs iedere handelaar komt en verhoogt zo de winkelbeleving.
2. Plaats poorten die het begin en einde van de kern weergeven. Afhankelijk van de gemeente kan

dit gaan over een winkelstraat of een volledige kern. De poorten kunnen gekoppeld worden aan een heraanleg van de straat. Bij een steenweg is het interessant om deze afbakening in twee stappen te doen om ze zo te doen vertragen.

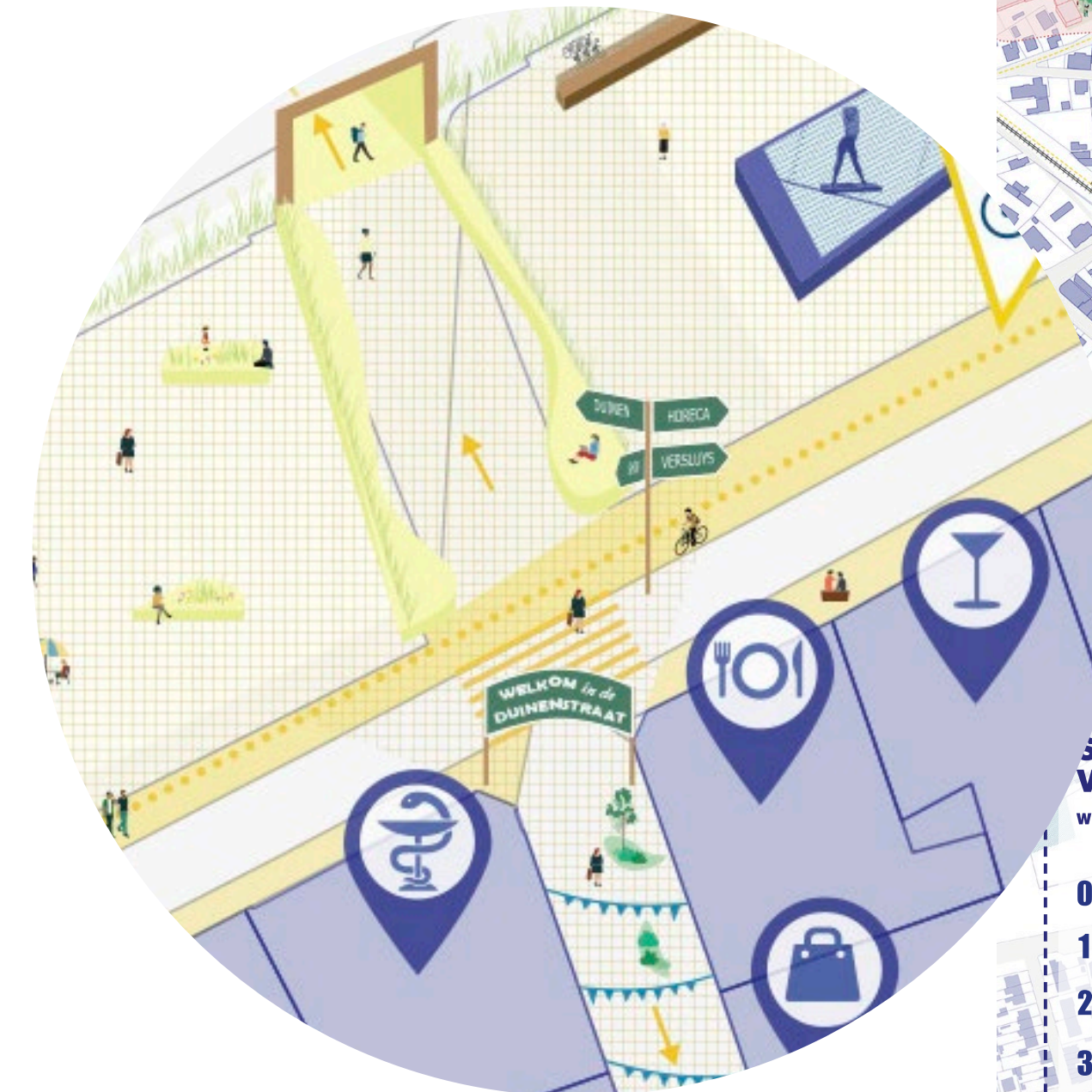
3. Zet in op een sequentie van sferen. Verschillende pleintjes en straten binnen of rond de kern hebben vaak een ander karakter of sfeer. Door deze sferen te bepalen en te versterken, wordt de kern herkenbaar en de identiteit versterkt.

Beeld:

- Profploeg Balen
- Profploeg Bredene
- Profploeg Tielt

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Zemst
- Profploeg Lokeren
- Profploeg Balen
- Profploeg Bredene
- Profploeg Tielt

© PTA

3.25. Zet in op signalisatie

Doelpubliek:

Gegevens:

Context: Kernwinkelgebied

Timing: Korte termijn

Budget: € € €

Meer info over signalisatie is te vinden in de kernwijzer Duurzame mobiliteit.

Signalisatie zorgt voor oriëntatie in de openbare ruimte, door een kwalitatieve, attractieve en ludieke bewegwijzering die ook de identiteit van de gemeente verbeeldt. Gepersonaliseerde bordjes verbinden plaatsen met elkaar en maken linken zichtbaar. Door bordjes een tijdsaanduiding van de wandel- of fietstijd te geven, wordt er aangemoedigd om wat vaker de auto aan de kant te laten staan.

Op enkele strategische 'knooppunten' krijgen de bezoekers een blik op het volledige winkelgebied. Zo wordt iedereen aangemoedigd om ook nieuwe hoeken en winkelmogelijkheden van de gemeente te ontdekken. Dit draagt ook bij aan een leesbare en gastvrije kern.

Beeld: Profploeg Balen

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Sint-Katelijne-Waver
- Profploeg Tielt
- Profploeg Jabbeke
- Profploeg Bredene
- Profploeg Balen

© PTA

3.26. Zet de stationsomgeving in als toegangspoort naar de kern

Doelpubliek:

Gegevens:

Context: Station

Timing: Middellange termijn

Budget: € € €

Een station is vaak de toegang tot de kern. Het is de plek die bezoekers als eerste zien voor ze de kern bezoeken. Zet de functie van toegangspoort extra in de verf door verschillende vervoersmodi samen te brengen, een randparking en kwalitatieve fietsenstalling te voorzien en indien wenselijk in te zetten op deelmobiliteit. Dring er bij de hogere overheden op aan om het station te selecteren als Hoppinpunt. Daarnaast wordt ingezet op de verbinding met de kern.

De inrichting van plein, het stationsgebouw en de omliggende gebouwen verhoogt de verblijfskwaliteit. De aanwezigheid van een horecazaak verhoogt het gebruik van het stationsplein als verblijfsruimte.

Beeld: Profploeg Balen

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Balen

© PTA

3.27. Fleur de straat op met geveltuinen en -banken

Doelpubliek:

Gegevens:

Context:

Winkelstraat en verbindende as

Timing: Korte termijn

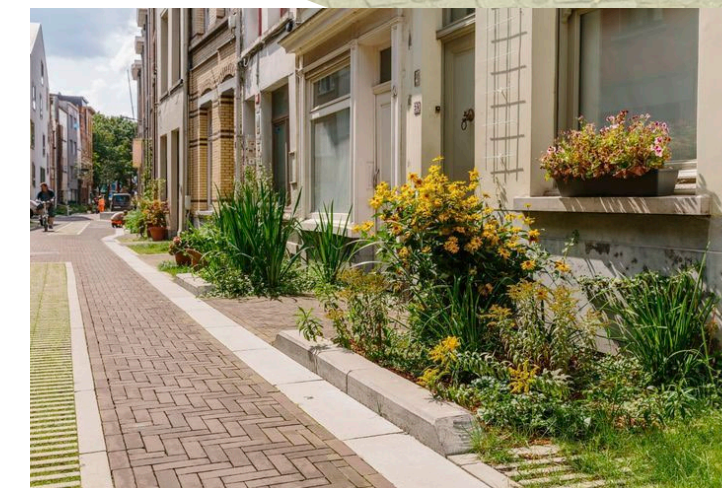
Budget: € € €

Gevelbanken en -tuinen verhogen de beleving met relatief weinig ruimte. In straten met een smal straatprofiel is het aangewezen om hierop in te zetten. De actie kan op korte termijn al heel wat verandering brengen. Gemeenten kunnen dit op verschillende manieren stimuleren zoals subsidies voor bewoners, voorbeeldfunctie opnemen bij het eigen patrimonium, deelnemen aan het Vlaams Kampioenschap Tegelwippen, een rubriek op de website met info over soorten beplanting, enzovoort.

Beeld: Profploeg Lokeren

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Bredene
- Profploeg Oostende
- Profploeg Jabbeke
- Profploeg Lokeren

© PTA

3.28. Breng leven in het straatbeeld door gevels met hoge interactie

Doelpubliek:

Gegevens:

Context:
Plein en winkelstraat

Timing: Korte termijn

Budget: € € €

1. Stel voor de hoogte van het gelijkvloers een norm in van 3 meter. Idealiter is de plint van een handelspand 4 meter hoog. Dit zorgt ervoor dat de panden ingevuld kunnen worden als aantrekkelijke handels- en horecapannden, maar sluit diensten en wonen niet uit.
2. Leg een voldoende hoge beglazingsgraad van de panden op, ook bij woonfunctie. Leven in het straatbeeld verhoogt de uitstraling en het veiligheidsgevoel van de straat.
3. Vermijd rolluiken die geen licht doorlaten voor het gelijkvloers. Wanneer kantoren, diensten of handelspanden 's avonds sluiten,

geeft dit een eng en leeg gevoel aan de winkelstraten.

4. Stimuleer het wonen boven winkels. Dit zorgt voor leven in de winkelstraat, ook als de winkels gesloten zijn.
5. Onderzoek op welke locaties welke functies beschermd of geweerd moeten worden.

Beeld: Profploeg Lokeren

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Tielt
- Profploeg Oostende
- Profploeg Lokeren
- Profploeg Zemst

Voor meer omgaan met leegstand voor je gemeente of stad, kan je terecht bij de kernwijzer Leegstand.

© PTA

Concrete richtlijnen m.b.t. de beglazing van de gevels

- In voorgevels wordt een beglazingspercentage van minstens 30% voorzien.
- Er worden geen elementen op de gevels geplaatst die de gevelopeningen deels of volledig bedekken.
- Extra aandacht gaat naar de interactie tussen het gelijkvloers en het aangrenzend openbaar domein.

Concrete richtlijnen m.b.t. het plaatsen van rolluiken:

- Etalages van winkels of beglaasde kantoorgevels kunnen worden afgeschermd door middel van een opengewerkt of transparant rolluik. Deze kunnen van het oprolbare of uitschuifbare type zijn. De gekozen afscherming is in harmonie met het materiaal en het kleurgebruik van de gevel. Het rolluik laat meer dan 60% van het zicht op de etalage van de handelsruimte, die zichtbaar is vanaf de openbare weg, open.

3.29. Fleur de straat op met ludieke straatversiering

Doelpubliek:

Gegevens:

Context:
Plein en winkelstraat

Timing: Korte termijn

Budget: € € €

Straatversiering verhoogt de beeldkwaliteit van je bedrijvige kern met weinig budget en op korte termijn. Doe dit in samenspraak met de bewoners, handelaars, horecazaken en ondernemers, zodat ze betrokken worden bij het kiezen en plaatsen van de versiering. Zo kan het ook gaan over blijvende lichtsnoeren of groenslingers.

Beeld: Profploeg Lokeren

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Tielt
- Profploeg Lokeren

© PTA

3.30. Stel richtlijnen voor reclame op

Doelpubliek:

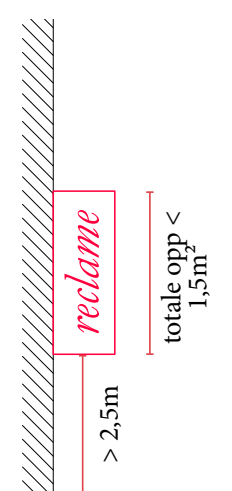

Gegevens:
Context: Winkelstraat

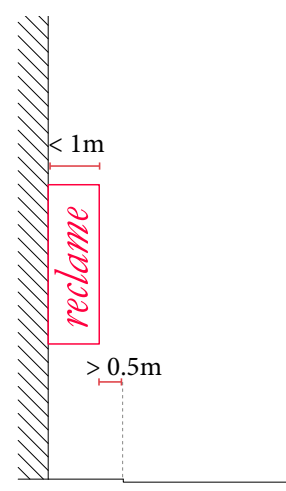
Timing: Middellange termijn

Budget: € € €

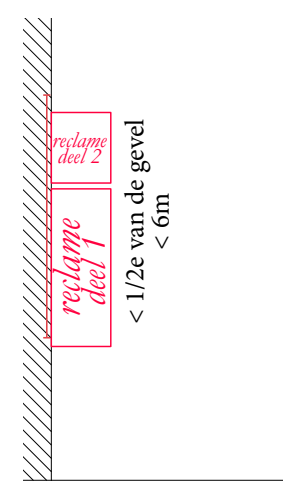
Een wirwar aan reclameborden kan zorgen voor een verminderde uitstraling van de straat. Dit kan tegengegaan worden door richtlijnen op te stellen die voor meer uniformiteit zorgen. Hieronder worden een aantal mogelijkheden opgesomd:

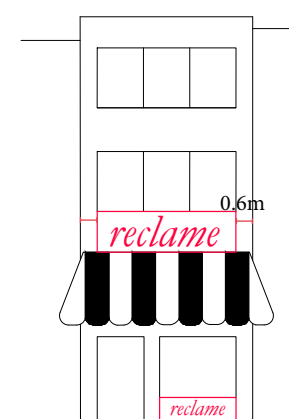
De onderkant van het reclamepaneel bevindt zich op een hoogte van minimum 2,5m boven het maaiveld. De oppervlakte van het paneel is kleiner dan 1,5m².

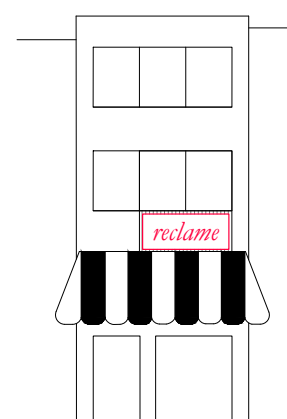
Het paneel steekt voor minder dan 10% van de lengte van de weg uit en is minder dan 1m breed. Er wordt een insprong van 0,5m behouden t.o.v. de stoeprand.

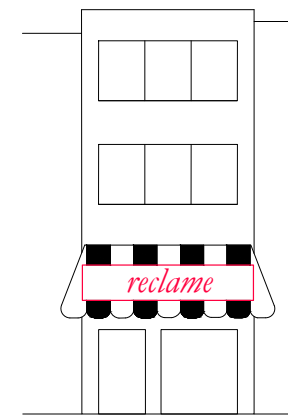
De afzonderlijke elementen zijn niet hoger dan 1/2e van de gevel, noch zijn ze hoger dan 6m.

De reclame is aangebracht onder de vensterdorpel van de eerste verdieping. De reclame is 0,6m verwijderd van de mandelige grenzen.

De reclame overschrijdt de grenzen van het balkon niet.

Het reclamepaneel is niet hoger dan 0,5m en overschrijdt de grenzen van de drager niet.

Beeld: Profploeg Tielt

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Oostende
- Profploeg Tielt

© Schema's door PTA

© PTA

3.31. Pak leegstaande en onbewoonbare panden (visueel) aan

Doelpubliek:

Gegevens:

Context:

Kernwinkelgebied

Timing: Korte termijn

Budget: € € €

Leegstaande panden en vele 'te huur'- of 'te koop'-borden geven een straat een verloederde indruk. Door positieve beeldvorming rond leegstaande panden verzacht de leegstand visueel. Dit kan verschillende vormen aannemen:

1. Geef een leegstaand pand een tijdelijke invulling. Het voeren van een 'startersbeleid' biedt antwoorden. Het doel is om jonge starters en ondernemers - tegen een laag tarief en flexibele voorwaarden - een pand voor een korte periode huren. Ook sociale organisaties kunnen hier gebruik van maken. Zo wordt er meer activiteit en dynamiek gecreëerd.

2. Een visuele aanpak door ludieke posters of kunst achter de vitrine zorgt op heel korte termijn en zonder renovatiekost voor een aantrekkelijker straatbeeld.

Een gevulde ruimte oogt beter en wordt gemakkelijker verhuurd dan een leegstaand pand. Zo halen eigenaars hier ook een voordeel uit. Daarnaast kunnen de initiatieven gekoppeld worden aan een vermindering van de opgelegde leegstandstaks.

Beeld: Profploeg Tiel (door Billie Bonkers)

Gelijkaardige acties voorgesteld voor:

- Profploeg Oostende
- Profploeg Tiel

Voor meer omgaan met leegstand voor je gemeente of stad, kan je terecht bij de kernwijzer Leegstand.

© PTA

4. Colofon

Verantwoordelijke uitgever Mark Andries, VLAIO
Koning Albert II Laan 35,
1030 Brussel

Wij zijn de Profploeg

We zijn doeners.

We zoeken actief naar insteken die het verschil kunnen maken. Met de Profploeg bewezen we dit al door net daar onze tijd in te zetten waar we de grootste hefboom konden creëren of net heel concreet konden gaan.

We zijn innovators.

We helpen steden en gemeenten nieuwe types van trajecten te verkennen. We zetten nieuwe technologieën in, we durven op een andere manier naar de publieke ruimte te kijken.

We zijn een team.

We kennen elkaars kennis en noden en zijn goed op elkaar ingespeeld. We zijn lokaal verankerde bedrijven uit de verschillende uithoeken van Vlaanderen waarbij ieder zijn expertise heeft in de diepte.

QUARES
DRIVEN BY REAL ESTATE COMPETENCE

DIFT

Endeavour

U **Universiteit
Antwerpen**

LAND Advocaten
Overheid | Omgeving

PAQT
ADVOCATEN
Nooit louter *juridisch*

**COMMON
GROUND**
ruimte maken

**de groote
de man**

The Retail Factory
counting and analysing your visitors

de profploeg
kernversterking
met de steun van Vlaio